

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

Galerija Zona

Zagreb
2003

Zlatan Vrkljan
slike/paintings

To i nešto drugo

Sa ēinjen sam od svega ‘to sam vidio

Henri Matisse

U Dnevniku pogleda Bernard Noël postavlja sebi pitanje: “‘To ne vidim u onome ‘to vidim? Zrak, svjetlost, zaboravljeni su od pogleda. Mi vidimo stvari, lica, svijet, a ne ono ‘to ih ‘ini vidljivim”. Samo prisutnost nas potpuno uvlači u vidljivo, pa tako i najnoviji ciklus enkaustika na platnu Zlatana Vrkljana kao da svjedoči, makar u isječku, o toj primarnoj potrebi za sagledavanjem svega ‘to omoguće taj pogled, za hvatanjem tragova i obrisa naih misli koje se recipročno susreću i otkrivaju. Kao svaki istinski umjetnik Vrkljan, eli dosegnuti nemoguće: u’initi vidljivom naču unutrašnjost i unutrašnjost svijeta. Prodrijeti u nečto neprobojno. Ugraditi zrcalo koje ‘e pratiti stope tajanstvenih ‘estica, značenja, pomake tih silnica oko njihovih decentriranih osi. Osvijetliti pounutrena gibanja i pretvoriti ih u ‘itljivu, i ‘ak razigranu prisutnost. Upisati mentalnu sliku svijeta koja preobraćava gusto u vidljivog, premješta naču prisnost u svijet i omoguće dojavljaj.

Vrkljanovo veliko platno tako ‘e obuhvatiti ili prstom dotači nečto ‘to je iza očiju, nečto odakle je pogled krenuo na svoje putovanje za nepoznatim. Taj susret uključuje i drugoga u ‘in pomognog gledanja i odgonetavanja značenja.

Je li se nečto skriveno nalazi ispod boje? S kime i ‘ime se isprepliće? ‘To tamo radi? Kamo se dalje uputilo? Za Vrkljana važi Debréova konstatacija: “Postoji izvjesno ispreplitanje mentalne i stvarne atmosfere, i stoga sam ono ‘to vidim, a onda se vijenje okreće u meni. Susret s nekim oblikom stvara moj vlastiti oblik. Slikam u emociji stvarnosti koja me proizvodi”.

Uvijek smo dakle u sebi i izvan sebe. Stoga, sve ‘to je vidljivo na platnu slikar pretvara u dinamiku pozadinske aktivnosti, premještanja kroz temporalizirani prostor. Platnu se valja približiti na milimetarsku blizinu, gotovo oslijepiti od njega, da bi se onda mogli udaljiti i kontemplirati sliku u cjelini. Tako granice između reljefnog polaganja vidljivog na površinu (koje time dobiva debljinu) i tanko utonog ulanjanja misli postaju fluidne: bijele sjene putuju i ne znamo jesu li u nama ili izvan nas. Ta unutrašnjost je naizgled nesavladiva, u njoj su nepresuđene naslage vremena i prostora i kad ‘elim odustati, neka taktilna pohota nam ne da mira, nečto tjelesno i ‘ivo, zaigrano do vrtoglavice tjera nas dalje. Volimo li hodati na rubu stvarnosti i nestvarnosti, vidljivosti i nevidljivosti, prisutnosti i odsutnosti, pogotovo prošlosti i sadašnjosti (ono ‘to se otkiva iz prošlosti vrijedi i sada), Vrkljanov svijet daje nam dovoljno poticaja da sami istražujemo i na koncu prepoznamo svoju mandalu.

Slika se tako sabire u Znak, ali to je znak u gibanju, dovoljno nehajan u svojoj slobodi da ne bude apstraktna ikona, a opet komprimiran i zgusnut kako mu značenja ne bi otklizala, kako se ne rasprsnuo kao maslačak. Naravno, dok gledamo ove slike, nezbježne su i asocijacije na prethodnike

koji su grosso modo većili tim tragom. Ali svako uspoređivanje i podsjećanje na bliske nam autoritete i majstore koji su moći i nesvesno uključeni u ovo slikarstvo nije od velike koristi: u Picabie je bijelo platno koncept i program a u Vrkljana podloga osobnosti, kleeovska vedrina i oniričnost u igri znakovima (“Umjetnost ne oponaša vidljivo nego ga stvara”) više duguju simbolističkom ideogramu dok su znakovi, boje i crte koje Vrkljan ostavlja procesualnog karaktera, te se naginju slučajnom otkriću. Pritom naviru pitanja: Postoji li ovdje nečto ‘to bježeći iz zadanog konteksta suvremenog slikarstva, a bježeći, eli ipak ostati: i tako se zadržava nakon svih guljenja, ljučenja smisla i značenja, ispod naslaga ikonologija i picturalnih sustava, svih sukobljenosti tradicije i avangarde, konstruktivizma i dekonstrukcije, apstrakcije i figuracije, likovnih teza i anti-teza? Postoji li titravi potez koji neće ići u smjeru potvrde jednog ili drugog, koji neće situirati i, situirajući izgubiti supstanču drukčijeg? Postoji li nečto ‘to ‘e izmazati težnosti i omogućiti neusiljen dojavljaj ruke koja otprije nečto otprije kako bi krenula ispostva, a taj novi početak je vlastita zaigranost prostorom slike i svijeta? Nesputana igra vida i misli u njihovoj izvornoj bjelini. Vrkljanova sintagma o vlastitom radu kaže: “To je obrnuti palimpsest”. Kad bi mentalna arheologija račavajuća strugotina bila moguća na slici, onda bi intenzitet apstrahiranja time bio sve veći i veći. Vrkljanov pokret je doista zaustavljen kad treba podsjećati na nečto određeno-konkretno. To određeno-konkretno - bilo da je riječ o prodorima svjetlosti, slučajnom tragu, organskoj nakupini, otisku ruke, maske - može biti i nečto drugo, ili je varka jednog smisla. No izbjegavajući referencijalnost i određenost Vrkljan je sve drugo do neodređen. On je određen u protejskim preobrazama nečega u nečto, on se uviđek uhvati nekog uporišta, nakupina znakova, i ta njegova trstika ima dubok korijen i iskračen van kao nesvodiva osobnost iz pijeska ničega. To nečto je slikarstvo samo. To nečto je skriveno iza već skrivenog. Moći je trenutno ‘uto, kad se kručasto ‘ute pojavljuju ispod bijele koja je i predmet i pozadina, a moći isijavanja zvijezda, ili semiotika vedre duhovnosti. To je sam ‘in slikanja.

“Neka skriveno ostane skriveno”, kazao je jednom Bela Hamvas, kao da je nemamjerno razotkrio strategiju ovoga slikarstva koje ispod sloja prebrisanih svjedoci o neopazivoj vrijednosti stvarnog, i primjećuje bliske veze intimnih stanja i prodorma pogleda u prostoru.

That and something else

**I am made of that
all I have seen
Henri Matisse**

In Dnevnik pogleda Bernard Noel asks himself the question, "What am I not seeing in what I can see? The air, the light are overlooked by sight. We see things, faces, the world, and not the things that make them visible". Only presence draws us completely into the visible, and so also this latest cycle of encaustics on canvas by Zlatan Vrkljan, seems to bear witness, albeit only in part, to that primary need to examine everything that makes viewing possible, to catch hold of traces and the outlines of our thoughts which meet each other and discover each other. Like every true artist, Vrkljan desires to attain the impossible: to make our inner man and the inner world visible. To penetrate into something impenetrable. To build a mirror which will follow the footprints of the mysterious particles, signs, rays, slight movements of these lines of force around their decentralised axis. To shed light on internal movements and transform them into a legible and even playful presence. To describe a mental picture of a world which transforms the density of the visible, moves our intimacy into the world and makes experience possible.

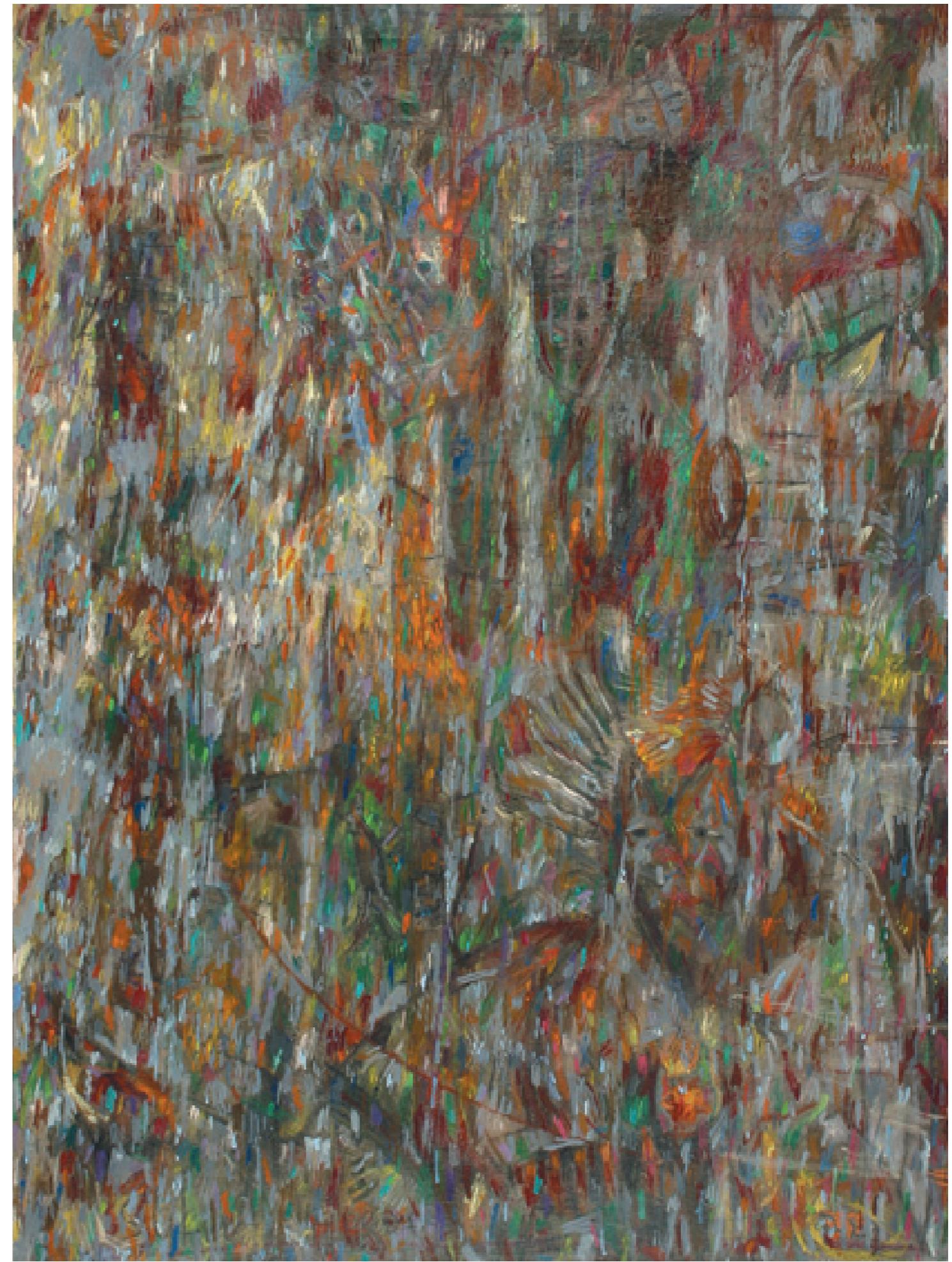
Vrkljan's great canvas will thus encompass or point with a finger to something behind our eyes, something from which our gaze has turned on its journey into the unknown. This encounter includes another in the act of careful gazing and deciphering the meaning.

Is there something hidden beneath the colours? With whom and what is it interwoven? What is it doing there? Where is it going from there? For Vrkljan, Debre's statement is valid; "There is a certain interweaving of mental and real atmospheres, and therefore, I am what I see, and then what I see turns around within me. An encounter with a form creates my own form. I paint in the emotion of the reality that gives rise to me."

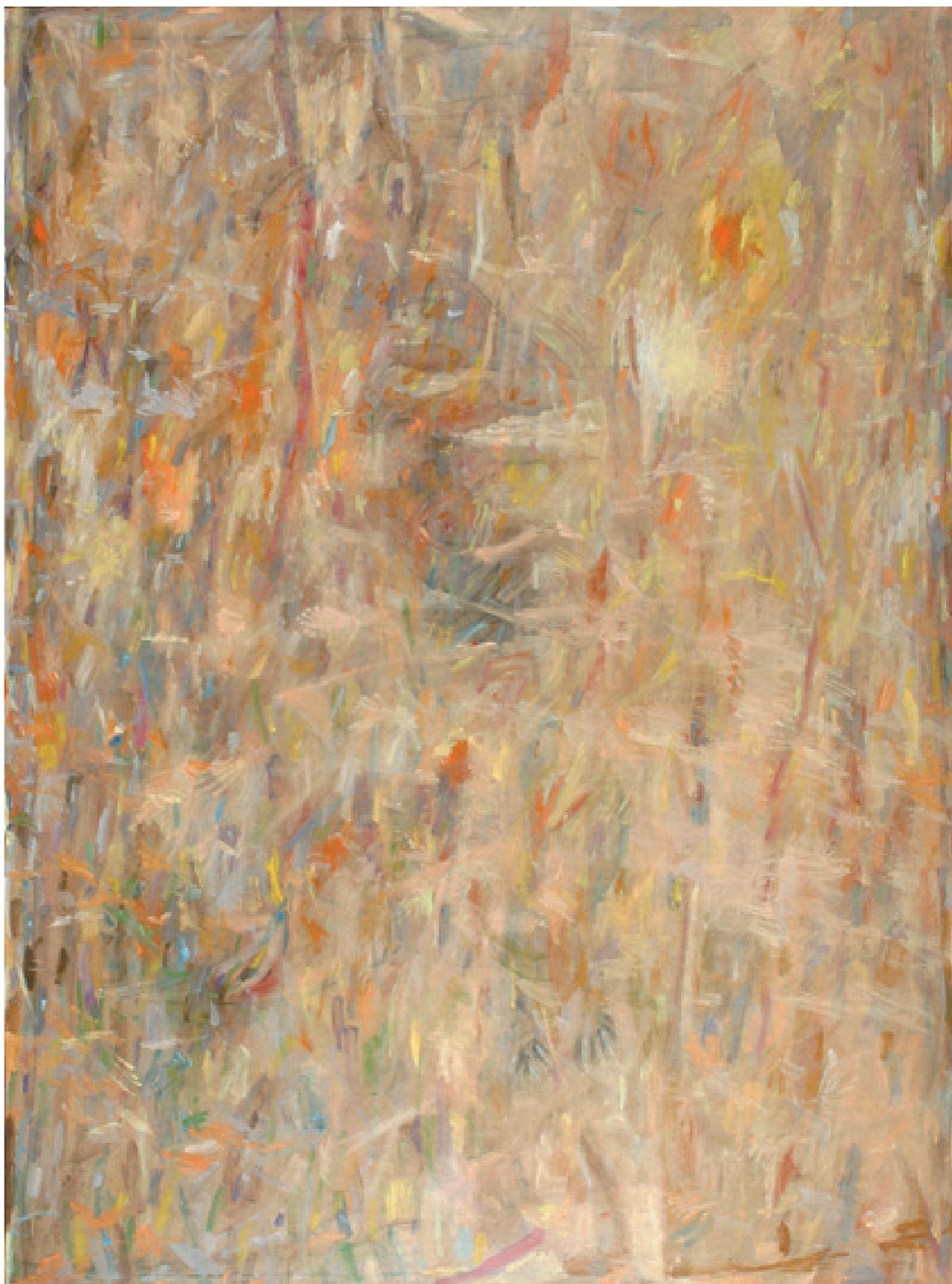
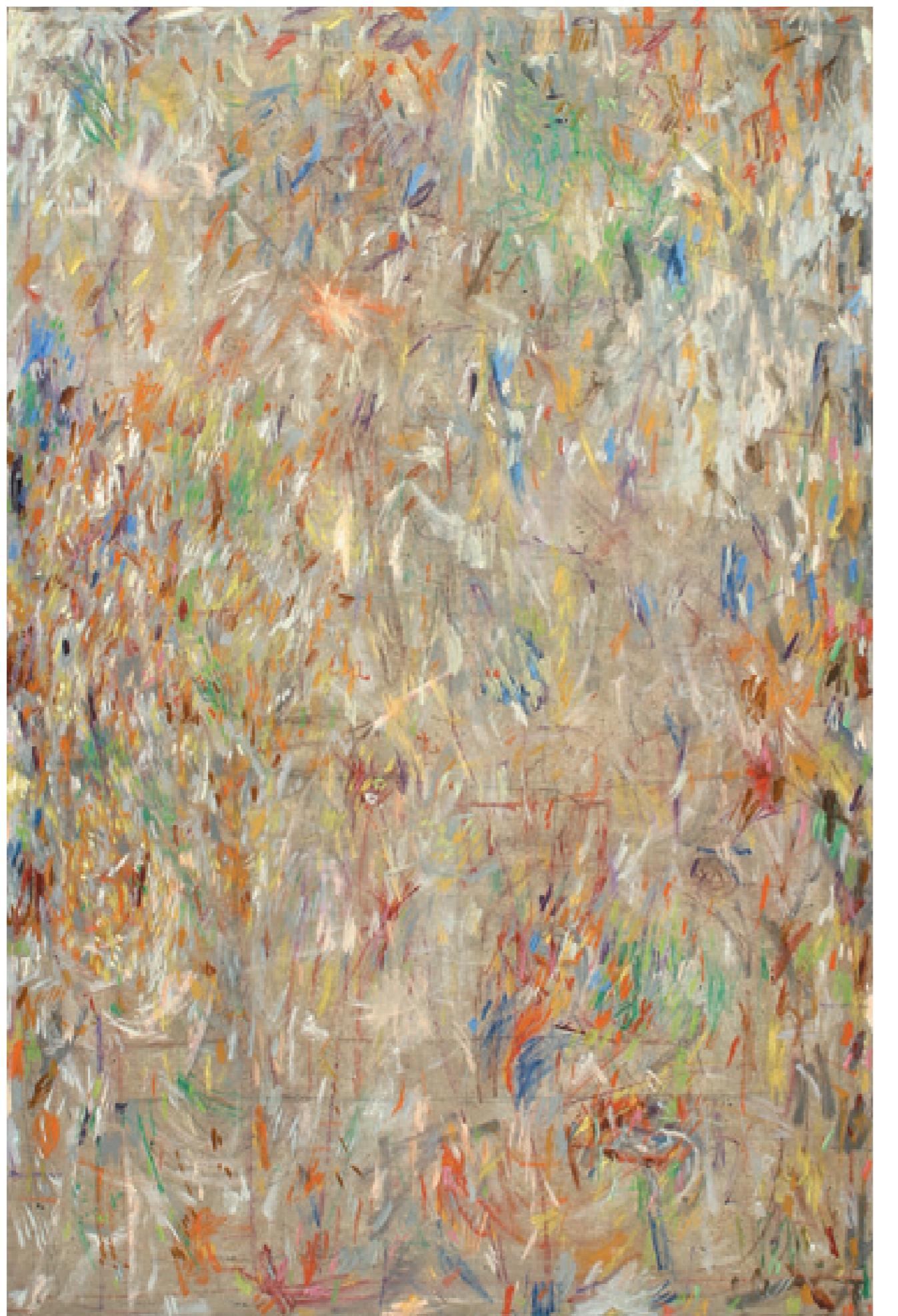
We are therefore always both within ourselves and without. Therefore everything that is visible on the canvas is transformed by the artist into the dynamics of the activities in the background, the movement through the temporised space. The canvas should be approached to within a millimetre, to be almost blinded by it, to be able to move away and contemplate the painting as a whole. This boundary between the laying down of the visible as a relief on the surface (which thus gains depth) and the sensitive linking up of thoughts becomes fluid: the white shadows move and we do not know if they are within us or without. This interior is apparently invincible, in it there are inexhaustible layers of time and space, and when we want to give up, some tactile desire will not let us go, something physical and alive, playful to the point of dizziness, drives us on. If we like to walk on the edge of reality and unreality, the visible and the invisible, presence and absence and especially the past and the present (what was done in the past is valid even now), Vrkljan's world gives us sufficient reason to explore it ourselves and finally to recognise our own kernel.

The picture thus is gathered together into a Sign, but that is a sign in motion, sufficiently indif-

ferent in its freedom not to be an abstract icon, and again compressed and dense so its meaning will not slip away, so it will not be blown away like a dandelion. Of course, as we look at these paintings, we cannot avoid the associations with predecessors who have already grosso modo followed that path. But any comparison and reminder of authorities and masters close to us who are perhaps unconsciously included in this art, are not of any great use: for Picabia, the white canvas is a concept and a program, but for Vrkljan it is a foundation for his personality, Klee-like brightness and sleepiness in the play of symbols ("Art does not imitate the visible, but creates it"), owing more to a symbolic ideogram, whilst the symbols, colours and lines left by Vrkljan are procedural in character, and have a tendency to chance discovery. Here the question arises: Is there something here which escapes the given context of contemporary art, and in escaping would still like to remain: and thus it remains after all the peeling off, shedding of meaning and significance, under the layers of iconology and pictorial systems, all the conflicts of tradition and avant-garde, constructivism and deconstruction, abstraction and figuration, art theses and antitheses? Is there a flickering movement which will not go in the direction of confirmation of one or the other, which will not take a stance, and in taking a stance lose the substance of anything different? Is there something which will elude conjecture and enable the unforced experience of the hand which unlocks something from earlier to begin again from the beginning, and that new beginning is its own playfulness in the space between the painting and the world? The unhindered play of vision and thought in their original whiteness. Vrkljan's syntagma on his own work says, "It is a reversed palimpsest". If the mental archaeology of cleaning scrapings were possible on a painting, then the intensity of the abstraction would be ever greater. Vrkljan's movement is certainly halted when it needs to recall something specific and concrete. This specific and concrete ≠ whether it is a penetration of light, a chance trace, an organic gathering, the print of a hand, a mask ≠ it may be something else, or the deception is unambiguous. However, whilst avoiding being referential and specific, Vrkljan is anything but ambiguous. He is unambiguous in the Proteus-like metamorphosis of something into something else, he always takes hold of a stronghold, a collection of signs and his reed has deep roots and stands out as his irreducible personality from the sand of nothing. This something is art itself. This something is hidden behind what is already hidden. Perhaps it is yellow at this moment, when they appear pear yellow below the white, which is both the subject and the background, and perhaps the irradiation of stars or the semiotics of bright spirituality. That is the very act of painting. "Let what is hidden remain hidden", Bela Hamvas once said, as if inadvertently revealing the strategy of this art, which under the layer of what is erased, testifies to the unnoticed value of the real, and notices the close relationship between the intimate condition and a penetrating view in space.

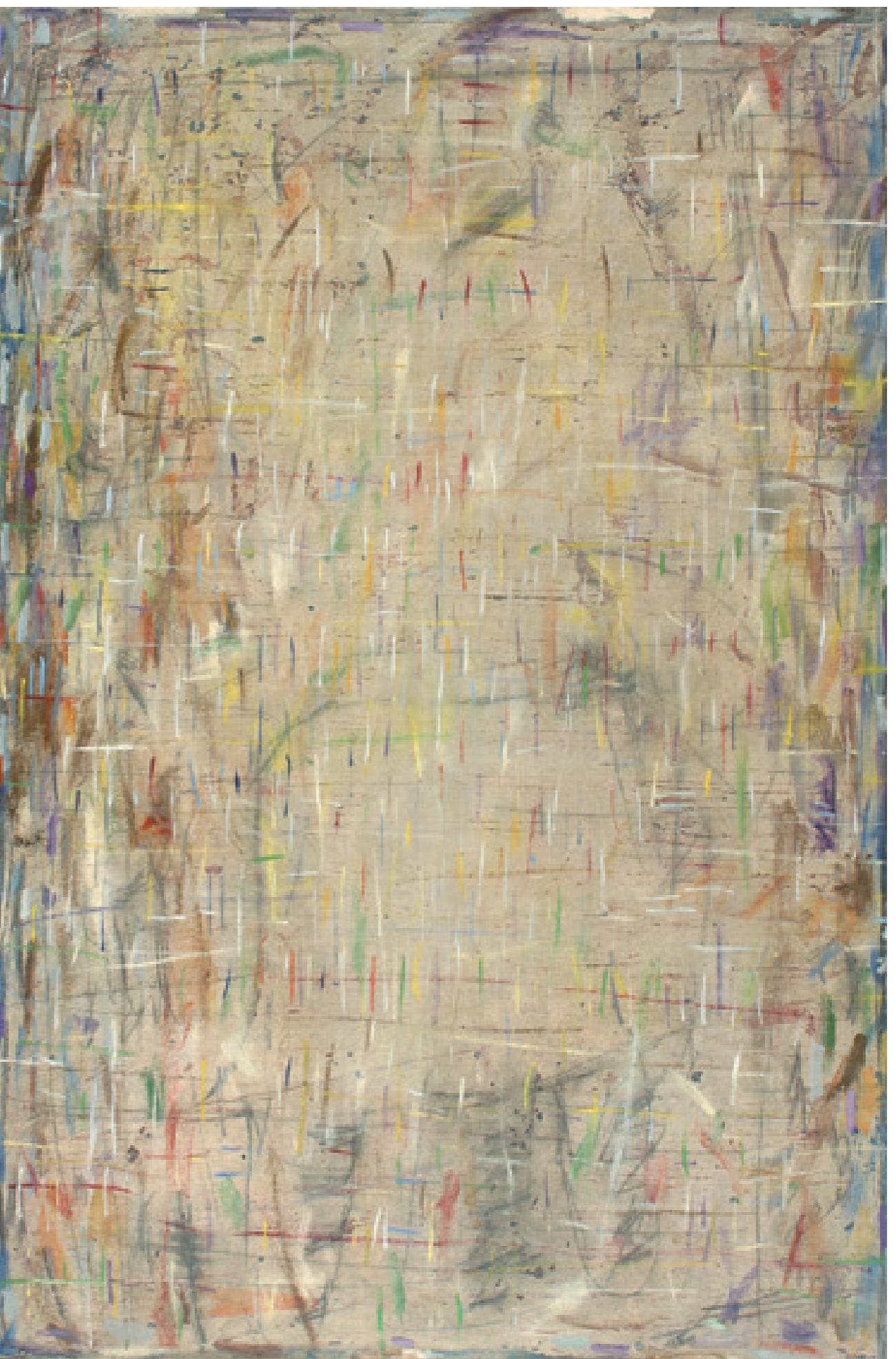

Biografija

Rođen je 17. veljače 1955. godine u Zagrebu. Diplomirao je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, 1979. godine, u klasi profesora Žime Perića. Od 1979. do 1981. godine suradnik je Majstorske radionice profesora Ljube Ivančića i Nikole Reisera. Od 1987. do 1994. godine radi kao docent na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Jedan je od suosnivača galerije Arteria u Zagrebu.

Biography

Born on the 17th of February 1955, in Zagreb. In 1979 graduated, majoring in painting, at the Academy of Fine Arts in Zagreb, under professor Žime Perić. Between 1979 and 1981 associate member of professors Ljubo Ivančić's and Nikola Reiser's master class. Between the years of 1987 and 1994 works as a senior lecturer at the Academy of Fine Arts in Zagreb. He is one of the co-founders of the Zagreb art "Arteria Gallery".

Samostalne izložbe One Man Exhibitions

1978.
Zagreb, Galerija Vladimir Nazor
Varaždin, Klub Narodnog kazališta August Cesarec
1980.
Zagreb, Galerija SC
Zagreb, Galerija Schira
Zagreb, Studio Galerije Forum
1981.
Starigrad, Galerija Politeo (sa fieljkom Lapuhom)
1983.
Zagreb, Galerija INA
1984.
Zagreb, Studio Galerije Karas - HDLU
1985.
Ljubljana, Galerija DSLU
Velika Gorica, Galerija Galenica
Varaždin, Izložbeni salon Galerije slika
1986.
Zagreb, Izložbeni salon Mladost
Dubrovnik, Galerija Sesam
1987.
Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt
1988.
Slavonski Brod, Caffe galerija Port Arthur
Karlovac, Zorin dom
Zagreb, Galerija Buljat
1989.
Trieste, Cassa Veneta, "Geofigurazione" (s Dušanom Jurićem i Klasom Grdićem)
Split, Galerija Foto-kluba
1990.
Zagreb, Moderna galerija
Umag, Galerija Dante
1991.
Paris, Galerie Turbulences
Varaždin, Ars Alchemica Garestiensis
Dubrovnik, Galerija Sebastian
1992.
Stayer, Galerie Polhammer (s Peruškom Bogdanićem)
Poreč, Galerija Narodnog sveučilišta
1994.
Zagreb, Galerija Arteria
Počega, Galerija Hajdarović
Pula, Galerija Vincet iz Kastva
1996.
Zagreb, Galerija Arteria
Kostanjevica na Krki, Galerija Božidar Jakac
Ljubljana, Galerija Kos
Zagreb, Galerija SC
Osijek, Izložbeni salon Waldinger
1997.
Zagreb, Studio Josip Račić
Rijeka, Salon Moderna galerije
Rijeka, Galerija Gal
Supetar, Galerija Capra
1998.
Rovinj, Zavičajni muzej
1999.
Venezia, La 48a Biennale di Venezia, Scuola Santa Apollonia - Padiglione croato
2000.
Dubrovnik, Galerija Sebastian
2002.
Bjelovar, Gradski muzej
Rijeka, Galerija Kortil

1976.
Bjelovar, Susret u zavičaju
Kumrovec, Susret ALU - SFRJ
Varaždin, 1. varaždinski salon mladih
1977.
Rijeka, 9. biennale mladih
Zagreb, 9. salon mladih
1978.
Zagreb, Umjetnički paviljon, 13. zagrebački salon
Zagreb, 10. salon mladih
1979.
Zagreb, 11. salon mladih
Zagreb, Izložba mladih - DARS
Varaždin, 2. varaždinski salon mladih
1980.
Ljubljana, Listovi
Zagreb, 12. salon mladih
1981.
Beograd / Sarajevo / Ljubljana, "70-te godine u Hrvatskoj"
Zagreb, 15. zagrebački salon
1982.
Zagreb, Galerija Forum, "Izložba mladih"
Split, Umjetnički salon, 3. biennale slika malog formata
Zagreb, 14. salon mladih
1983.
Mainz, Junge Kroatische Malerei
Zagreb, 15. salon mladih
1984.
Sarajevo / Dubrovnik, "Savremena jugoslavenska likovna umjetnost"
Oslo / Rejkjavík, Izložba grupe autora
Zagreb, Galerija Vočarska, "Slikari blage ironije"
Zagreb, 17. zagrebački salon
Zagreb, 16. salon mladih
1985.
Sarajevo, Collegium artisticum, "Pogled na 80-te"
Zagreb, Galerija Karas, "Slika-skulptura-prostor"
Split, "Niti mita"
Poreč, 25. annale, "Sjećanje i suvremenost"
Rijeka, 13. biennale mladih
Zagreb, 17. salon mladih
1987.
Zagreb, Galerija INA-Naftaplin, "Mlada hrvatska grafika"
Zagreb, Galerija Karas, "Umjetnost koja se mijenja i teče"
1988.
Zagreb, Umjetnički paviljon, "Postojanost figurativnog"
Split, Jugoslavenski biennale malog formata
1989.
Gorizia, Auditorium di via Roma, "Artisti di Zagabria"
Toronto, Svjetski biennale hrvatske umjetnosti
1990.

Zagreb, 20. zagrebački salon
Zadar, Narodni muzej, 13. Plavi salon - "Inovacije u slikarstvu osamdesetih godina"
Zagreb, Moderna galerija, "20 godina nagrade Josip Račić"
Seul, The National Museum of Contemporary Art Korea, "Contemporary Painting in Yugoslavia 1970-1990"
München, Verein Museum Synthese e. V., Pasinger Fabrik, "Jugoslawische Ausstellung"
Široki Brijeg, Stalni postav Franjevačke galerije
Zagreb, Triennale hrvatskog kiparstva
1991.
Zagreb, Moderna galerija, Zagreb Art Fair
1992.
Frankfurt, Frankfurter Römer, "Kroatische Malerei der Gegenwart"
1993.
Zagreb, Moderna galerija, "Savremena hrvatska umjetnost"
Ljubljana, Galerija ZDLUS, "Slovenija odprta za umetnost"
Zagreb, Galerija SC, "U znaku kriča"
1994.
Ljubljana, Muzej nove zgodovine, "(Ne)prepoznavna slika"
München, Kunsthof, "Zagreber hexagon"
Toronto, Exhibition of graphic arts from Croatia
Poreč, 34. annale, "Prerađena materija"
1995.
Sartirana Lomelina, "Aspetti dell'arte croata contemporanea"
1996.
Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, "125 vrhunskih djela hrvatske umjetnosti"
Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt, Lions Grand prix
Ljubljana, Mestna galerija, "13 + 13"
Zagreb, Galerija Arteria, "Krajolici"
Saint-Aignan sur Cher, Artistes Croates
1997.
Santiago de Chile / Valdivia / Cochabamba, "Nuevo arte de Croacia"
Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, "90 godina Akademije likovnih umjetnosti 1907-1997"
Zagreb, Galerija Arteria / Rovinj, Zavičajni muzej, "Autoportret"
1998.
Buenos Aires, Museo Nacional de Bellas Artes/Sao Paulo, "Nuevo arte de Croacia"
Köln, Deutsche Welle, "Das Meer",
Moskva, Solynka Art Gallery, "More"
München, Kroatisches Haus, "Zeitgenössische Kroatische Maler und Bildhauer"
Cairo, 7th International Cairo Biennale, 1998
1999.
Praha, Galerija Miro, "More"
San Cascuabi de Bagni, Camera Oscura, "Il Cingiale nel suo habitat"
Velika Gorica, Galerija Galerica / Rijeka, Moderna galerija, "Istina u slikarstvu"
2002.
Ljubljana, Galerija Mercator
Ljubljana, Jakopičeva galerija, "Zbirka Talum"
2003.
Ljubljana, Jakopičeva galerija, "Onda i sada"
Nagrade

1978
Ivanjica, Nagrada likovne kolonije
Zagreb, Nagrada na izložbi ALU
1979
Zagreb, Nagrada 9-tog salona mladih
1981
Zagreb, Nagrada 7. sekretara SKOJ-a
1987
Beograd, Sajam knjiga, Posebna nagrada za bibliofilsko izdanje mape Catalepton (Galerija Politeo)
1988
Zagreb, Nagrada Josip Račić
1998
Kairo, 7. internacionalni biennale, Nagrada međunarodnog žirija
1999
San Casciano de Bagni, Premio Il Cingiale nel suo habitat

1978.
Ivanjica, Art Colony Award
Zagreb, Award at the exhibition of the Academy of Fine Arts
1979.
Zagreb, Award for painting at the 9th Youth Salon
1981.
Zagreb, Award "7 sekretara SKOJ-a"
1987.
Belgrade, Special Prize for the bibliographic edition of the "Catalepton" map (Galerija Politeo) at the 1st International Book Fair
1988.
Zagreb, Visual arts award "Josip Račić"
1998.
Cairo, International Jury Award at the 7th International Cairo Biennale
1999.
San Casciano de Bagni, Award "Il Cingiale nel suo habitat"

str.

- 2. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2001.
- 6. Bez naziva 18 x 15 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 7. Bez naziva 18 x 15 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 11. Bez naziva 165 x 118 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 13. Bez naziva 195 x 145 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 14. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 14. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 15. Bez naziva 195 x 130 cm enkaustika na platnu, 2003.
- 16. Bez naziva 195 x 130 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 17. Bez naziva 195 x 145 cm enkaustika na platnu, 2003.
- 18. Bez naziva 195 x 130 cm enkaustika na platnu, 2001.
- 19. Bez naziva 195 x 130 cm enkaustika na platnu, 2001.
- 20. Bez naziva 19 x 15 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 21. Bez naziva 195 x 130 enkaustika na platnu, 2002.
- 22. Bez naziva 39 x 29 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 22. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 23. Bez naziva 195 x 130 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 24. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2001.
- * 25. Bez naziva 165 x 118 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 26. Bez naziva 195 x 145 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 27. Bez naziva 165 x 118 cm enkaustika na platnu, 2003.
- 28. Bez naziva 42 x 29 cm enkaustika na dasci, 2002.
- 29. Bez naziva 195 x 145 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 31. Bez naziva 165 x 118 cm enkaustika na platnu, 2002.
- 32. Bez naziva 130 x 100 cm enkaustika na platnu, 2001.
- 33. Bez naziva 165 x 118 cm enkaustika na platnu, 2003.
- 35. Bez naziva 195 x 145 cm enkaustika naplatnu, 2002.

Dražen Katunari" rođen je 1954. godine u Zagrebu.

Završio je filozofiju na Sveučilištu humanističkih znanosti u Strasbourg. Glavni je urednik časopisa Europski glasnik. Dosad je objavio petnaestak knjiga poezije, eseja, putopisa te roman Kobne slike. Napisao je mnoge ogledne o umjetnosti. Dobitnik je mnogih književnih nagrada. Dodijeljen mu je red Vitez umjetnosti i književnosti francuskog Ministarstva kulture. Prevođen je na francuski, španjolski, engleski, slovenski, mađarski, bugarski, rumunjski...

Dražen Katunari" was born in 1954 in Zagreb.

He studied philosophy at the University of Humanities in Strasbourg. He is the editor-in-chief of the magazine Europski glasnik. He has published about 15 books of poetry, essays, and travel writings and a novel entitled Kobne slike. He has written many articles on art. He has received several literary awards, and the Art and Literature Medal from the French Ministry of Culture. His works have been translated into French, Spanish, English, Slovene, Hungarian, Bulgarian, Romanian....

Zlatan Vrkljan
slike / paintings

katalog izložbe u Gliptoteći HAZU i Galeriji Zona
u Zagrebu svibnja 2003

nakladnik Manifest d.o.o.
odgovorni urednik Ranko Murti"

autor eseja Dražen Katunari"
bio-bibliografska dokumentacija Heda Žlogar
prijevod na engleski Jannet Tučkan

fotografija Luka Mjeda
grafički dizajn Ranko Novak

priprema tiska
tisk Kerschoffset
tiskano na papirima Munken lynx 170 gr i
Rives Impressions 300 gr

Tisk kataloga je ljubazno omogućila tvrtka Plana Papir iz Zagreba

Printed in Croatia

*

Zlatan Vrkljan